

UTKAST

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillsyn över skyldigheterna och om påföljder enligt EU:s förordning om avskogningsfria produkter samt till lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om tillsyn över skyldigheterna och om påföljder enligt EU:s förordning om avskogningsfria produkter. Genom lagen kompletteras Europaparlamentets och rådets förordning om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010. Samtidigt upphävs lagen om utsläppande på marknaden av timmer och trävaror.

Syftet med EU:s förordning om avskogningsfria produkter är att bidra till att minska den globala avskogningen. I EU:s förordning om avskogningsfria produkter föreskrivs det om sådana skyldigheter för verksamhetsutövare och handlare som är en förutsättning för att de produkter som definieras i förordningen ska få släppas ut på marknaden, tillhandahållas på marknaden och exporteras. EU:s förordning om avskogningsfria produkter är direkt tillämplig rätt i Finland. Den föreslagna lagen ska inte vara en självständig och täckande helhet, utan den ska tillämpas parallellt med EU:s förordning om avskogningsfria produkter.

I den föreslagna lagen föreslås bestämmelser om behörig myndighet och dess uppgifter samt om administrativa påföljder. Behörig myndighet är Livsmedelsverket. I lagen föreslås bestämmelser om kontroller och utförandet av dem samt om den behöriga myndighetens rätt att få uppgifter och om utbyte av information mellan myndigheterna. Likaså föreskrivs det om väl underbyggda synpunkter. I fråga om påföljder föreskrivs det i lagen om tillfälligt avbrytande och korrigerande åtgärder. Som administrativa sanktioner införs en överträdelseavgift och en administrativ påföljdsavgift.

I propositionen föreslås dessutom en ändring i lagen om verkställighet av böter med anledning av den föreslagna överträdelseavgiften och administrativa påföljdsavgiften.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 30 december 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
LAGFÖRSLAG	4
1. Lag om tillsyn över skyldigheterna och om påföljder enligt EU:s förordning om avskogningsfria produkter.....	4
2. Lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter.....	16

MOTIVERING

1.

Lag

om tillsyn över skyldigheterna och om påföljder enligt EU:s förordning om avskogningsfria produkter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010, nedan *förordningen om avskogningsfria produkter*.

2 §

Behörig myndighet och andra som sköter verkställigheten av lagen

Den behöriga myndighet som avses i artikel 14.1 i förordningen om avskogningsfria produkter är Livsmedelsverket.

Dessutom sköter Tullen och Finlands skogscentral de uppgifter som föreskrivits för dem i anslutning till verkställigheten av denna lag och förordningen om avskogningsfria produkter.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *råvara* en råvara som hör till de relevanta råvaror som räknas upp i bilaga I till förordningen om avskogningsfria produkter,
- 2) *produkt* en produkt som hör till de relevanta produkter som räknas upp i bilaga I till förordningen om avskogningsfria produkter,
- 3) *verksamhetsutövare* en fysisk eller juridisk person som avses i artikel 2.15 i förordningen om avskogningsfria produkter,
- 4) *handlare* en aktör som avses i artikel 2.17 i förordningen om avskogningsfria produkter,
- 5) *system för tillbörlig aktsamhet* ett system som avses i artikel 12 i förordningen om avskogningsfria produkter,
- 6) *ombud* en sådan fysisk eller juridisk person som avses i artikel 2.22 i förordningen om avskogningsfria produkter.

2 kap

Tillsyn och kontroller

4 §

Tillsyn

Livsmedelsverket svarar för tillsynen över verkställigheten av förordningen om avskogningsfria produkter och för ordnandet av tillsynen.

5 §

Kontroller

Livsmedelsverket utför de kontroller som förordningen om avskogningsfria produkter förutsätter för att övervaka att förordningen om avskogningsfria produkter följs.

Finlands skogscentral kan utföra kontroller och åtgärder som avses i denna paragraf med stöd av ett specificerat bemyndigande av Livsmedelsverket. Kontrollen kan också utföras av en av Livsmedelsverket särskilt befullmäktigad sakkunnig för en självständig kontrolluppgift. Den sakkunnige ska ha sådan tillräcklig yrkesskicklighet som uppgiften förutsätter och som baserar sig på erfarenhet eller utbildning och på honom eller henne tillämpas den lagstiftning som avses i 7 §. Den sakkunnige ska stå i tjänsteförhållande, om kontrollen utförs i ett utrymme som avses i 6 § 3 mom.

För utförande av kontrollen har Livsmedelsverket, Finlands skogscentral och en för kontrolluppgiften särskilt befullmäktigad sakkunnig rätt att få tillträde till fordon samt affärs- och lagerlokaler och andra motsvarande utrymmen eller områden som används för utövande av yrke eller näring och där

- 1) en råvara eller produkt som avses i förordningen om avskogningsfria produkter produceras eller förädlas,
- 2) en råvara eller produkt som avses i 1 punkten lagras, förvaras för distribution eller transporteras, eller
- 3) handlingar som är av betydelse för tillsynen förvaras.

6 §

Utförande av kontroller

De aktörer som avses i 5 § 3 mom. har oberoende av lagringsmedium rätt att granska och ta kopior av verksamhetsutövarens och handlarens affärskorrespondens, bokföring, dataregistreringar, andra handlingar och register som kan vara av betydelse för tillsynen över efterlevnaden av förordningen om avskogningsfria produkter.

Vid kontroller ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas. I enlighet med artikel 16.13 i förordningen om avskogningsfria produkter utförs kontrollen dock i regel utan förvarning.

Kontroll får utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur endast om det är nödvändigt för att utreda de omständigheter som kontrollen gäller och det i fallet i fråga finns grundad och specificerad anledning att misstänka att skyldigheterna enligt förordningen om avskogningsfria produkter har överträtts eller kommer att överträdas på ett sätt som kan leda till en administrativ påföljdsavgift enligt 23 §.

7 §

Anlitande av utomstående sakkunniga

På begäran av Livsmedelsverket eller Finlands skogscentral kan en utomstående sakkunnig bistå vid kontrollen. På utomstående sakkunniga tillämpas förvaltningslagen, språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), dataskyddslagen (1050/2018) samt 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994). På sakkunniga tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppdrag enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

8 §

Skyldighet att bistå vid kontroller

Verksamhetsutövare, handlare och andra som är föremål för kontroll ska bistå Livsmedelsverket, Finlands skogscentral och i 5 § 2 mom. avsedda sakkunniga vid kontrollen. De aktörer som avses ovan har vid en kontroll rätt att omhänderta de handlingar eller kopior av handlingar som gäller systemet för tillbörlig aktsamhet och spårbarheten för råvaror och produkter samt annat material som ska kontrolleras, om det är nödvändigt för att utreda omständigheter som gäller föremålet för kontrollen. Dessutom har ovannämnda aktörer rätt att i samband med en kontroll utföra undersökningar som gäller råvaror och produkter och att utan ersättning ta så många prov som behövs för tillsynen.

9 §

Omfattningen av kontrollerna

Minimiantalet kontroller av sådana verksamhetsutövare som avses i 5 § ska grunda sig på de kontrollprocenter som anges i artikel 16.8–16.11 i förordningen om avskogningsfria produkter.

10 §

Ersättning för kostnader

Livsmedelsverket har rätt att av verksamhetsutövare och handlare i sin helhet ta ut de kostnader som hänför sig till Livsmedelsverkets åtgärder i samband med fall av bristande överensstämmelse med kraven enligt förordningen om avskogningsfria produkter. Sådana kostnader är

- 1) kostnader för testning,
- 2) lagringskostnader, och
- 3) kostnader för åtgärder som hänför sig till produkter som konstaterats inte överensstämma med kraven och för vilka korrigerande åtgärder ska vidtas innan produkterna övergår till fri omsättning, släpps ut på marknaden eller exporteras.

Bestämmelser om grunderna för den avgift som tas ut för åtgärder som Livsmedelsverket vidtar i de fall som avses i 1 mom. finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

11 §

Rätt att få uppgifter av verksamhetsutövare och handlare

Livsmedelsverket och Tullen har rätt att av verksamhetsutövare och handlare få sådana uppgifter som behövs för tillsynen över förordningen om avskogningsfria produkter. Samma rätt har Finlands skogscentral med stöd av ett bemyndigande som avses i 5 § 2 mom. och en för kontrolluppgiften särskilt befullmäktigad sakkunnig.

Den rätt att få uppgifter som avses i 1 mom. gäller också sådana uppgifter som annars skulle vara sekretessbelagda på grund av att de gäller privat affärsverksamhet eller en enskild persons ekonomiska ställning.

12 §

Rätt att få uppgifter av myndigheter och andra som sköter offentliga förvaltningsuppgifter

Livsmedelsverket, Finlands skogscentral och Tullen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av varandra, andra myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppgifter på begäran få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen. Bestämmelser om informationsöverföring mellan myndigheter via tekniska gränssnitt finns i 22 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och bestämmelser om öppnande av elektronisk förbindelse till en myndighet i 23 § i den lagen.

13 §

Finlands skogscentrals informationsskyldighet

Finlands skogscentral ska underrätta Livsmedelsverket, om centralen på grund av handlingar som mottagits i samband med tillsynen enligt skogslagen (1093/1996) eller på någon annan grund har skäl att misstänka att en verksamhetsutövare eller en av denne befullmäktigad aktör inte har fullgjort de skyldigheter i anslutning till insamling av uppgifter som avses i förordningen om avskogningsfria produkter. Finlands skogscentral ska också underrätta Livsmedelsverket, om centralen har sannolika skäl att misstänka en sådan gärning eller försummelse som avses i 18 § i skogslagen.

14 §

Väl underbyggda synpunkter

Fysiska eller juridiska personer kan skriftligen lämna in sådana väl underbyggda synpunkter till Livsmedelsverket som avses i artikel 31 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Livsmedelsverket ska behandla den mottagna anmälan utan onödigt dröjsmål i enlighet med artikel 31 i förordningen. Livsmedelsverket ska inom tre månader, eller av grundad anledning inom sex månader från mottagandet av den väl underbyggda synpunkten underrätta den som framfört den om de åtgärder som vidtagits med anledning av anmälan och motiveringen till dem.

Lagen om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av EU-rätten och den nationella lagstiftningen (1171/2022) tillämpas på rapporterande personer som ingår i lagens personkrets. På väl underbyggda synpunkter av andra aktörer tillämpas 20 och 21 §, 6 kap. och 37 § i den ovannämnda lagen.

Om inte något annat följer av den lag som nämns i 3 mom., ska lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen tillämpas på offentligheten för väl underbyggda synpunkter och tillhörande uppgifter och handlingar och på utlämnande av dem.

3 kap

Administrativa påföljder

15 §

Tillfälligt avbrytande

Livsmedelsverket kan omedelbart tillfälligt avbryta utsläppandet på marknaden, tillhandahållandet på marknaden eller exporten av produkter, om verket på basis av de undersökningar som avses i artikel 23 första stycket i förordningen om avskogningsfria produkter har upptäckt eller på något annat sätt fått kännedom om en eventuell bristande efterlevnad av förordningen.

Livsmedelsverket kan bestämma om tillfälligt avbrytande enligt 1 mom., om en verksamhetsutövare eller någon annan handlare än ett litet eller medelstort företag

1) håller på att släppa ut på marknaden, tillhandahålla på marknaden eller exportera sådana produkter

a) för vilka det inte har getts någon förklaring om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

b) som inte är avskogningsfria enligt artikel 3 i förordningen om avskogningsfria produkter,

c) som inte har producerats i enlighet med den nationella lagstiftning i produktionslandet som avses i artikel 2.40 i förordningen om avskogningsfria produkter,

2) håller på att släppa ut på marknaden, tillhandahålla på marknaden eller exportera produkter

a) i strid med artikel 10.1,

b) i strid med artikel 11.1,

3) åsidosätter

a) den skyldighet att bevara dokumentation som avses i artikel 4.3. i förordningen om avskogningsfria produkter,

b) den skyldighet att bistå behöriga myndigheter som avses i artiklarna 4.6 och 5.6 i förordningen om avskogningsfria produkter,

c) den skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet innan produkterna släpps ut på marknaden, [tillhandahålls på marknaden] eller exporteras som avses i artikel 8 i förordningen om avskogningsfria produkter,

d) den skyldighet att göra information, handlingar och uppgifter som avses i artikel 9.2 i förordningen om avskogningsfria produkter tillgängliga,

e) den skyldighet att inrätta, underhålla eller rapportera om ett system för tillbörlig aktsamhet som avses i artikel 12.1–12.4 i förordningen om avskogningsfria produkter,

f) de dokumentations- och granskningsskyldigheter eller den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 12.5 i förordningen om avskogningsfria produkter,

g) den bedömnings- eller utvärderingsskyldighet som avses i artikel 13.1 (och som gäller förenklat krav på tillbörlig aktsamhet) eller den skyldighet att vidta åtgärder som avses i artikel 13.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

h) den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 13.1 eller den skyldighet att vidarebefordra information som avses i artikel 13.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

4) inte fullgör

a) den skyldighet som avses i artikel 9.1 i förordningen om avskogningsfria produkter att samla in, organisera och bevara information, handlingar och uppgifter som visar att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3 i förordningen,

b) de skyldigheter som avses i artikel 10.1 och 10.2 i förordningen om avskogningsfria produkter när det gäller att göra en riskbedömning eller kriterierna för riskbedömningen.

Livsmedelsverket kan bestämma om tillfälligt avbrytande enligt 1 mom. också om en handlare som är ett litet eller medelstort företag underlåter att fullgöra skyldigheterna enligt artikel 5.2–5.6 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Livsmedelsverket kan bestämma om tillfälligt avbrytande enligt 1 mom. också om ett ombud

1) åsidosätter sin skyldighet att lämna in handlingar enligt artikel 6.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

2) håller på att släppa ut på marknaden, tillhandahålla på marknaden eller exportera sådana produkter som står i strid med kraven i artikel 6.3 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Bestämmelser om längden på ett avbrott som avses i 1 mom. finns i artikel 17.3 i förordningen om avskogningsfria produkter. Ett föreläggande om avbrytande ska utan dröjsmål återkallas, om Livsmedelsverket konstaterar att föreläggandet är onödigt eller om bristerna har avhjälpats på ett sätt som verket godkänner.

16 §

Föreläggande om rättelse

Livsmedelsverket ska inom en tidsfrist som verket bestämmer ålägga en verksamhetsutövare eller en annan handlare än ett litet eller medelstort företag att avhjälpa bristerna i sin verksamhet, om Livsmedelsverket upptäcker att en sådan verksamhetsutövare eller handlare

1) släpper ut på marknaden, tillhandahåller på marknaden eller exporterar produkter

a) i strid med artikel 10.1,

b) i strid med artikel 11.1,

2) åsidosätter

a) den informationsskyldighet som avses i artikel 4.5. i förordningen om avskogningsfria produkter,

b) den skyldighet att bistå behöriga myndigheter som avses i artiklarna 4.6 och 5.6 i förordningen om avskogningsfria produkter,

c) den skyldighet att lämna information som avses i artiklarna 4.7 och 6.3 i förordningen om avskogningsfria produkter,

d) den skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet innan produkterna släpps ut på marknaden, [tillhandahålls på marknaden] eller exporteras som avses i artikel 8 i förordningen om avskogningsfria produkter,

e) den skyldighet att göra information, handlingar och uppgifter som avses i artikel 9.2 i förordningen om avskogningsfria produkter tillgängliga,

f) de dokumentations- och granskningsskyldigheter eller den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 10.4 i förordningen om avskogningsfria produkter,

g) de dokumentations- och granskningsskyldigheter eller den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 11.3 i förordningen om avskogningsfria produkter,

h) den skyldighet att inrätta, underhålla eller rapportera om ett system för tillbörlig aktsamhet som avses i artikel 12.1–12.4 i förordningen om avskogningsfria produkter,

i) de dokumentations- och granskningsskyldigheter eller den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 12.5 i förordningen om avskogningsfria produkter,

j) den bedömnings- eller utvärderingsskyldighet som gäller förenklat krav på tillbörlig aktsamhet och som avses i artikel 13.1 eller den skyldighet att vidta åtgärder som avses i artikel 13.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

k) den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 13.1 eller den skyldighet att vidarebefordra information som avses i artikel 13.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

3) inte fullgör

a) den skyldighet som avses i artikel 9.1 i förordningen om avskogningsfria produkter att samla in, organisera och bevara information, handlingar och uppgifter som visar att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3 i förordningen,

b) de skyldigheter som avses i artikel 10.1 och 10.2 i förordningen om avskogningsfria produkter när det gäller att göra en riskbedömning eller kriterierna för riskbedömningen.

Livsmedelsverket ska inom en tidsfrist som verket bestämmer ålägga en handlare som är ett litet eller medelstort företag att avhjälpa bristerna i sin verksamhet, om Livsmedelsverket upptäcker att en sådan handlare underlåter att fullgöra skyldigheterna enligt artikel 5.2–5.6 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Livsmedelsverket ska inom en tidsfrist som verket bestämmer ålägga ett ombud att avhjälpa bristerna i sin verksamhet, om Livsmedelsverket upptäcker att ombudet

1) åsidosätter sin skyldighet att lämna in handlingar enligt artikel 6.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

2) släpper ut på marknaden, tillhandahåller på marknaden eller exporterar sådana produkter som står i strid med kraven i artikel 6.3 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Livsmedelsverket behöver inte ge ett föreläggande om rättelse, om gärningen eller försummelsen som helhet betraktad är ringa och inte upprepas.

17 §

Förbud och vite

Livsmedelsverket kan förbjuda en verksamhetsutövare, en handlare eller ett ombud att släppa ut på marknaden, tillhandahålla på marknaden eller exportera sådana produkter för vilka ett föreläggande om rättelse enligt 16 § inte har iakttagits.

Ett förbud som avses i 1 mom. kan meddelas utan föreläggande om rättelse, om verksamhetsutövaren, handlaren eller ombudet släpper ut på marknaden, tillhandahåller på marknaden eller exporterar sådana produkter

1) för vilka det inte har getts någon förklaring om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

2) som inte är avskogningsfria enligt artikel 3 i förordningen om avskogningsfria produkter,

3) som inte har producerats i enlighet med den nationella lagstiftning i produktionslandet som avses i artikel 2.40 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Förbudet ska meddelas för viss tid, och det får gälla i högst tre månader. Om en verksamhetsutövare, en handlare eller ett ombud släpper ut på marknaden, tillhandahåller på marknaden eller exporterar produkter säsongsvis, får förbudet dock gälla högst ett år. Förbudet ska utan dröjsmål återkallas när bristerna har avhjälpas på ett sätt som Livsmedelsverket godkänner.

Livsmedelsverket kan förena ett förbud enligt 1 och 2 mom. med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990). Livsmedelsverket ska övervaka att förbudet iakttas. I fråga om import och export är det dock Tullen som övervakar att förbudet iakttas.

18 §

Föreläggande om förstöring

Om de förelägganden och förbud som avses i 15–17 § inte kan anses tillräckliga, kan Livsmedelsverket bestämma att en produkt som verksamhetsutövaren eller handlaren eller Tullen innehar ska förstöras eller, om detta inte anses ändamålsenligt, besluta om andra åtgärder i fråga om produkten.

Om verksamhetsutövaren eller handlaren inte iakttar föreläggandet, har Livsmedelsverket rätt att låta vidta åtgärderna på verksamhetsutövarens eller handlarens bekostnad.

19 §

Förbud mot förenklat krav på tillbörlig aktsamhet

Livsmedelsverket kan förbjuda en verksamhetsutövare eller någon annan handlare än ett litet eller medelstort företag att använda det förenklade kravet på tillbörlig aktsamhet som avses i artikel 13 i förordningen om avskogningsfria produkter när det är fråga om en allvarlig överträdelse eller upprepade överträdelser, om verksamhetsutövaren eller handlaren försummar

1) den bedömnings- eller utvärderingsskyldighet som gäller förenklat krav på tillbörlig aktsamhet och som avses i artikel 13.1 eller den skyldighet att vidta åtgärder som avses i artikel 13.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

2) den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 13.1 eller den skyldighet att vidarebefordra information som avses i artikel 13.2 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Förbudet ska utan dröjsmål återkallas när bristerna har avhjälpits på ett sätt som Livsmedelsverket godkänner.

Livsmedelsverket får förena ett förbud enligt 1 mom. med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen. Livsmedelsverket ska övervaka att förbudet iakttas.

4 kap

Påföljdsavgifter

20 §

Överträdelseavgift

Livsmedelsverket kan påföra en överträdelseavgift på en sådan verksamhetsutövare eller annan handlare än ett litet eller medelstort företag, som

1) släpper ut på marknaden, tillhandahåller på marknaden eller exporterar sådana produkter för vilka det inte har getts en förklaring om tillbörlig aktsamhet enligt artikel 4.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

2) åsidosätter

a) den skyldighet att bevara dokumentation som avses i artikel 4.3. i förordningen om avskogningsfria produkter,

b) den skyldighet att bistå behöriga myndigheter som avses i artiklarna 4.6 och 5.6 i förordningen om avskogningsfria produkter,

c) den skyldighet att göra information, handlingar och uppgifter som avses i artikel 9.2 i förordningen om avskogningsfria produkter tillgängliga,

d) de dokumentations- och granskningskyldigheter eller den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 10.4 i förordningen om avskogningsfria produkter,

e) de dokumentations- och granskningskyldigheter eller den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 11.3 i förordningen om avskogningsfria produkter,

f) den skyldighet att inrätta, underhålla eller rapportera om ett system för tillbörlig aktsamhet som avses i artikel 12.1–12.4 i förordningen om avskogningsfria produkter,

g) de dokumentations- och granskningskyldigheter eller den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 12.5 i förordningen om avskogningsfria produkter,

h) den skyldighet att ge tillgång till dokumentation som avses i artikel 13.1 eller den skyldighet att vidarebefordra information som avses i artikel 13.2 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Livsmedelsverket kan påföra en överträdelseavgift på en handlare som är ett litet eller medelstort företag och som underlåter att fullgöra skyldigheterna enligt artikel 5.2–5.4 och 5.6 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Livsmedelsverket kan påföra en överträdelseavgift på ett ombud som åsidosätter sin skyldighet att lämna in handlingar enligt artikel 6.2 i förordningen om avskogningsfria produkter.

En överträdelseavgift får inte påföras, om det har förflutit mer än två år sedan gärningen begicks. En överträdelseavgift preskriberas fem år efter den dag då avgiften påfördes. Bestämmelser om verkställigheten av en överträdelseavgift finns i lagen om verkställighet av böter (672/2002).

21 §

Överträdelseavgiftens storlek

Den överträdelseavgift som avses i 20 § är 300 euro för fysiska personer och 2000 euro för juridiska personer.

Överträdelseavgiften ska betalas till staten.

22 §

Att avstå från att påföra överträdelseavgift

Livsmedelsverket kan avstå från att påföra överträdelseavgift, om gärningen eller försummelsen som helhet betraktad är ringa och den inte upprepas, och om påförande av överträdelseavgift bör betraktas som uppenbart oskäligt med beaktande av rådande förhållanden när gärningen begicks samt gärningsmannens ekonomiska ställning.

23 §

Administrativ påföljdsavgift

Livsmedelsverket kan påföra en administrativ påföljdsavgift på en sådan verksamhetsutövare eller annan handlare än ett litet eller medelstort företag, som

- 1) släpper ut på marknaden, tillhandahåller på marknaden eller exporterar produkter
 - a) som inte är avskogningsfria enligt artikel 3 i förordningen om avskogningsfria produkter,
 - b) som inte har producerats i enlighet med den nationella lagstiftning i produktionslandet som avses i artikel 2.40 i förordningen om avskogningsfria produkter,
- 2) släpper ut på marknaden, tillhandahåller på marknaden eller exporterar produkter
 - a) i strid med artikel 10.1,
 - b) i strid med artikel 11.1,
 - 3) åsidosätter
 - a) den informationsskyldighet som avses i artikel 4.5 i förordningen om avskogningsfria produkter,
 - b) den skyldighet att lämna information som avses i artiklarna 4.7 och 6.3 i förordningen om avskogningsfria produkter,
 - c) den skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet innan produkterna släpps ut på marknaden, [tillhandahålls på marknaden] eller exporteras som avses i artikel 8 i förordningen om avskogningsfria produkter,
 - d) den bedömnings- eller utvärderingsskyldighet som avses i artikel 13.1 (och som gäller förenklat krav på tillbörlig aktsamhet) eller den skyldighet att vidta åtgärder som avses i artikel 13.2 i förordningen om avskogningsfria produkter,

4) inte fullgör

a) den skyldighet som avses i artikel 9.1 i förordningen om avskogningsfria produkter att samla in, organisera och bevara information, handlingar och uppgifter som visar att de relevanta produkterna uppfyller kraven i artikel 3 i förordningen,

b) de skyldigheter som avses i artikel 10.1 och 10.2 i förordningen om avskogningsfria produkter när det gäller att göra en riskbedömning eller kriterierna för riskbedömningen.

Livsmedelsverket kan påföra en administrativ påföljdsavgift på en handlare som är ett litet eller medelstort företag och som underlåter att fullgöra informationsskyldigheterna enligt artikel 5.5 i förordningen om avskogningsfria produkter.

Livsmedelsverket kan påföra en administrativ påföljdsavgift på ett ombud som släpper ut på marknaden, tillhandahåller på marknaden eller exporterar sådana produkter som står i strid med kraven i artikel 6.3 i förordningen om avskogningsfria produkter.

En administrativ påföljdsavgift får inte påföras, om det har förflutit mer än två år sedan gärningen begicks. En administrativ påföljdsavgift preskriberas fem år efter den dag då avgiften påfördes. Bestämmelser om verkställigheten av en administrativ påföljdsavgift finns i lagen om verkställighet av böter.

24 §

Påföljdsavgiftens storlek

Vid bedömningen av storleken av den påföljdsavgift som avses i 23 § ska det beaktas att påföljdsavgiften

1) står i rätt proportion till miljöskadorna och värdet på råvarorna eller produkterna i fråga,

2) de facto hindrar att ekonomisk vinning av överträdelsen uppnås,

3) stiger gradvis om överträdelsen upprepas,

4) i fråga om en juridisk person är högst 4 procent av verksamhetsutövarens eller handlarens totala årsomsättning i hela unionen så att avgiften vid behov höjs så att den överstiger en eventuell ekonomisk fördel,

5) i fråga om en fysisk person är minst 500 euro och högst 5 000 euro så att avgiften vid behov höjs så att den överstiger en eventuell ekonomisk fördel.

Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska dessutom förfarandets art och skadlighet beaktas. Avgiften behöver inte påföras eller avgiften kan påföras till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa och det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepas, försummelsens planmässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

25 §

Tidsbegränsad uteslutning från offentlig upphandling och från tilldelning av offentlig finansiering

Livsmedelsverket ska samtidigt som det påför en administrativ påföljdsavgift enligt 23 § fatta beslut om

1) uteslutning av den berörda parten från offentliga upphandlingsförfaranden och anbudsförfaranden, och

2) uteslutning av den berörda parten från tilldelning av stöd, bidrag eller annan offentlig finansiering.

Om en i 1 mom. avsedd påföljdsavgift har påförts en juridisk person, gäller beslutet förutom den juridiska personen också medlemmarna i dess förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller den som utövar representations-, besluts- eller tillsynsmakt.

Ett beslut som avses i 1 mom. ska fattas för sex månader och tidsfristen börjar löpa den dag då beslutet meddelades.

5 kap

Särskilda bestämmelser

26 §

Handräckning

Livsmedelsverket har rätt att vid behov få handräckning av andra myndigheter för att utföra tillsyns- och kontrolluppgifter enligt denna lag.

27 §

Sökande av ändring i Livsmedelsverkets beslut

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I andra beslut än sådana som gäller överträdelseavgift och administrativ påföljdsavgift kan det bestämmas att beslutet ska iakttas trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Vid sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite tillämpas dock viteslagen.

28 §

Jord- och skogsbruksministeriets styrnings- och tillsynsuppgift

Jord- och skogsbruksministeriet ska övervaka Livsmedelsverkets verksamhet när det gäller skötseln av de uppgifter som verket har enligt denna lag. Ministeriet har oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att av Livsmedelsverket få uppgifter som är nödvändiga för tillsynen och att utföra sådana kontroller av Livsmedelsverkets verksamhet som behövs för tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

29 §

Livsmedelsverkets delgivnings-, rapporterings- och anmälningsskyldighet

Livsmedelsverket ska i enlighet med artikel 22.1 i förordningen om avskogningsfria produkter tillgängliggöra för allmänheten och kommissionen information om tillämpningen av förordningen. Livsmedelsverket ska dessutom i enlighet med artikel 16.15 i förordningen om avskogningsfria produkter på begäran göra uppgifter om utförda kontroller och rapporter om deras resultat tillgängliga.

Livsmedelsverket ska också i enlighet med artikel 25.3 i förordningen om avskogningsfria produkter anmäla till kommissionen slutgiltiga domar mot juridiska personer för överträdelser av förordningen och de sanktioner som utdömts mot dem enligt denna lag.

30 §

Europeiska unionens inspektörer

Bestämmelserna i 5–13 § om finska myndigheters rätt att utföra kontroller och få uppgifter gäller också Europeiska unionens institutioner och de behöriga myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater, om det är fråga om en kontroll som de nämnda myndigheterna utför i samarbete med Livsmedelsverket eller Tullen. Bestämmelserna i 5–13 § gäller då också jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap

Ikraftträdande

31 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 202 .

Genom denna lag upphävs lagen om utsläppande på marknaden av timmer och trävaror (897/2013).

De bestämmelser i den lag som avses i 2 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas dock efter ikraftträdandet i enlighet med de tidsfrister som anges i artikel 37.2 och 37.3 i förordningen om avskogningsfria produkter på sådant timmer och sådana trävaror på vilka Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden tillämpas i enlighet med punkterna i den artikeln.

2.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 2 mom. 30 punkten, sådan den lyder i lag x/x, och
fogas till 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag x/x, en ny 31 punkt som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

På det sätt som föreskrivs i denna lag verkställs också

30) en avgift för trafikförseelse enligt 29 § i lagen om fartygstrafikservice (623/2005),
31) en överträdelseavgift enligt 20 § och en administrativ påföljdsavgift enligt 23 § i lagen om tillsyn över skyldigheterna och om påföljder enligt EU:s förordning om avskogningsfria produkter (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah